Львівський державний університет фізичної культури
Кафедра фехтування, боксу та національних одноборств

Затверджено на засіданні кафедри
_____ р._ протокол №_____

Зав. каф., доцент_____В.А.Бусол

ОСНОВИ СУДДІВСТВА КУМІТЕ В КАРАТЕ

Лекція з навчальної дисципліни ТіМОВС-СПВ

для студентів 2 курсу спеціалізації «Карате»

Підготував: ст. викл. І.О. Богдан

Львів – 2000.

Основи суддівства змагань по куміте в карате

Питання

1) Історія створення та розвитку правил змагань.
2) Загальні положення.
3) Учасники змагань по куміте.
4) Суддівська колегія змагань.
5) Правила суддівства змагань по куміте.

1) Розвиток з 1935 – 1999 р.
2) В практиці змагань по карате-до виділяють два типи змагань по ката і куміте.

Куміте – це умовний поєдинок двох суперників, які використовують техніко-тактичний арсенал карате, що регламентований офіційними правилами змагань.

Змагання по куміте поділяють на особисті, командні та кваліфікаційні (атестації), які проводяться окремо між мужчинами та жінками.

Вид змагань визначається Положенням.

Основні способи проведення змагань по куміте:

- з вибуванням після першої поразки
- після двох поразок
- по коловому способу.

Особисті змагання в одній ваговій категорії і командні куміте проводяться на протязі одного дня.

При проведенні змагань по куміте використовуються правила: Сьбу-Санбон, Хан-Сьобу, Сьобу-Іппон.

Обладнання місць змагань по куміте (Сіай-дзво): квадратна площадка 8 х 8, поверхня гладка і рівна, дерев’яна або з використанням татамі.

Температура повітря min. +16°С, max. +25°С, відносна вологість – 50-70%. Вентиляція повинна забезпечувати 3-ох разовий обмін повітря в год. Освітлення – рівномірне – min. 600 люкс. Глядачі не менше 5 м від меж площадки. Рекламні щити – 3 м.

Допоміжне обладнання: столи суддівської бригади, інформативне табло, стільці для обслуговуючого персоналу, вага.

Інвентар для суддів: звукові сигналізатори, секундоміри, мікрофони, білі і червоні пояси, необхідну документацію.

3) Учасники змагань:

Вікові групи: молодша юнацька – 14-16 р.

старша юнацька – 16-18 р.

юніори – 18-20 р.

дорослі – 21 р. і старші

Умови допуску відмічаються в Положенні. Допуск проводить мандатна комісія. Головний суддя і замісник, офіційний представник організації, що проводить змагання, головний секретар, головний лікар і члени комісії. До участі допускаються спортсмен, що має: паспорт, кваліфікаційний квиток, Будо-паспорт і довідку диспетчера не менше, ніж за 5 днів до змагань.

По закінченню магнуатки проводиться жеребкування. Основні типи жеребкування: загальне жеребкування, послідовне з попереднім розприділенням учасників по групах, жеребкування з попереднім розприділенням сильних учасників і розприділення решти учасників по групах.

Вагові категорії:

а) Дорослі і юніори: б) юнаки: старші: молодші:

- надлегка вага – до 60 кг - надлегка - до 55 - до 50

- легка вага – 60-65 кг - легка - 55-60 - 50-55
- напівсередня – 65-70 кг - напівсередня - 60-65 - 55-60
- середня – 70-75 кг - середня - 65-70 - 60-65
- напівважка – 75-80 кг - напівважка - 70-75 - 65-70
- важка – більше 80 кг - важка - > 75 - > 70

Жінки: дорослі і юніори дівчата:

- легка вага - до 53 - до 48
- середня - 53-60 - 48-55
- важка - > 60 - > 55 кг

Екіпіровка учасника: каратеці білого кольору куртка повинна закривати тазостегнові суглоби. Рукави широкі і закривають не менше половини передпліччя. Жінкам дозволяють білу футболку. Штани покривають ⅔ гомілки. Поле – 2,5-3 метра, ширина – 4 см, обхват – 2 рази, кінці – min. 15 см, колір – білий, червоний. Заборонено завертати рукави і штанини.

Індивідуальні засоби захисту: пахова раковина, капа, накладки на кисть (білого кольору, прокладки товщиною max 1 см). З дозволу лікаря дозволяється бандаж на травми. Заборонені прикраси на голові, ногті обстрижені, відсутність прикрас, окулярів. На виправлення дається 1 хв.

Представники команд є керівником спортивної делегації і являється посередником між членами делегації та суддею комісії. Представник не може бути одночасно суддею.

4) Суддівська колегія змагань.

Склад: головний суддя, головний секретар, офіційний представник організації, що проводить змагання, інспектор змагань, представник організаційного комітету, головний лікар, замісник головного секретаря,

старші судді на площадці, судді-хронометристи, суддя-інформатор, судді на табло, комендант змагань, помічники головного судді і головного секретаря.

Склад суддівського апарату змагань по Куміте:

Старший суддя на площадці, суддівська бригада, суддя-секретар, суддя-хронометрист, суддя на табло.

Склад Сьобу-Санбон: рефері і 2 бокових судді.

Склад Сьобу-Іппон / Хан-Сьобу: рефері і чотири бокових рефері (сусін), суддя (фокусін), арбітр (канса).

Офіційний костюм судді-експерта:

- однобортний піджак темно-синього кольору з двома гудзиками з білого металу;
- сорочка білого кольору з коротким рукавом;
- галстук темно-синього кольору;
- односторонні штани світло-сірого кольору;
- односторонні носки темно-синього або чорного кольору;
- взуття чорного кольору та коричневих тапочках чорного кольору.

Суддя має мати сіддівський квиток і нагрудний суддівський значок.

При t° < 22° С дозволяється суддівство без піджака.

Під час суддівства куміте заборонено суддям мати на собі годинники, запонки та заколки для галстука. Суддя має мати свисток.

6) Правила суддівства змагань по Куміте:

Критерії чистої перемоги:

- набір повної кількості балів (Санбон, Іппон);
- програш суперника по Хансоку;
- неявка суперника (Кікен).

Види перемоги:

- Юсей-Каті – по балах;
- Хантей-Каті – за рішенням суддів.

Критерії ефективної атаки: це дозволений правилами технічний прийом (удар), умовно нанесений в залікову зону тіла суперника, силовий потенціал якого, згідно концепції тренування карате-до, рівний удару, що приведе до поразки суперника в реальному поєдинку.

Критерії ефективного атакуючого руху:

- хороша форма, потужне виконання, коректне відношення;
- точність, правильний вибір часу і дистанції;
- бойовий дух та необхідний рівень психічної мобілізації.

Критерії хорошої форми:

- правильне виконання технічного прийому;
- стійка позиція.

Критерії потужного виконання:

- висока швидкість удару;
- концентрація сили.

Залікові зони:

- обличчя, голова, шия, передня та бокова поверхні грудної клітки, живіт, спина (без плеч).

Критерії правильного вибору часу:

- точний вибір моменту проведення атаки;
- відсутність захисної реакції у суперника.

Критерії правильного вибору дистанції:

- проведення удару з дистанції, яка в умовах реального бою дозволяє нанести удар, що приведе до поразки суперника (Юко-На);
- контроль дистанції (Сан-доме) 2-3 см для удару в тулуб і до 10 см в голову.

Критерії бойового духу і психічної мобілізації:

- рішучість при приведенні атакуючої дії, прагнення до перемоги в поєднанні з повагою до суперника,;
- реальний стан бойової готовності і відповідного рівня психічної мобілізації після проведення атаки (Дзен-сін).

Результативність атаки оцінюється: Іппон, Вадзарі.

Іппон подається:

- проведення удару ногою в голову суперника;
- випереджуючий удар назустріч атаці суперника;
- удар в спину суперника;
- удар в суперника, що лежить або втратив рівновагу напротязі 2-х с;
- захист від атаки та результативна контратака;
- серія 2-3-х ударів, кожний з яких оцінюється на Вадзарі;
- виконання технічно-складного атакуючого прийому.

Вадзарі:

- якщо атака на 90% відповідає Іппон.

Заборонені дії:

- які небезпечні для здоров'я: (крім Мавасі-Кубі, Ура-Мувой, Усіро);
- які мішають активному веденню бою;
- які наносять шкоду престижу карате-до.

Покарання:

- по лінії Мубобі;
- по лінії ДзБогай.

Штрафи діляться на три категорії: Кейкоку, Хансоку-Чуй, Хансоку.

Правила змагань в спортивному карате-до

1) загальні положення:

Коротка історія. Версії спортивного карате.

2) Умови проведення:

Площадка: 8 х 8 м.

Форма одягу: карате - гі, ака/сіро, захисне спорядження.

3) Суддівські бригади:

Склад: один арбітр (Кансе), один рефері (Сусін), шість суддів (Фукусіни).

Старший на площині Канса. Вводиться хронометрист, коментатор, секретарі.

В змаганнях по Ката роль арбітра може виконувати рефері.

4) Куміте:

Тривалість – 2 хв, фінал – 3 хв.

Енчо-сен – зберігаються всі очки (не більше 2-х раз).

Сай-шаі – новий бій (не більше 2-х раз).

Визначення переможця.

5) Прийняття рішень:

- при набранні більшої кількості очок, І, 1 і 3, Іппон Хансоку або Сікоку.
- При відмові продовжувати бій, або Кікен.

6) Критерії Іппон:

- контратака на Де-сай;
- ефективне виконання серії Вадзарі + Вадзарі;
- виконання техніки правила суперника до втрати Заншін і він в стані Мубобі.

Іппон не присуджуються:

- атака не одночасно з захватом руки суперника;
- атака через деякий час після кидка;
- незадовільний Заншін (стан зібраності, готовності та уваги).

Вадзарі – критерії.

7) Порушення:

Дзьогай – виходи за площадки;

Мубобі – заборонені дії, зневага своєю безпекою і суперника, повертання спиною, закривання очей і т.д.

Хансоку – грубе порушення правил, нанесення серйозної травми, прирікання із суддею, постійні порушення правил.

Сікаку – відмова виконати команду рефері, зумисне травмування суперника, втрата самоконтролю.

Кікен – відмова продовжувати бій або подальші виступи на змаганнях.

Сусін/ фокусін

8) Команди	Значення	Жест
- Хан-сьбу- Хаджиме	-	-
- Яме	-	-
- Судзукіте Хаджиме	-	-
- Торімасен	-	-
- Дзьогай (Хансоку Чуй)		
- Фокусін Сюго		
- Вадзарі		
- Іппон		
- Аіучі		
- Маай		
- Йовай	-	-
- Атака в блок	-	-
- Хансоку	-	-
- Контакт	-	-
- Хіківаке	-	-
- Не влучання в ціль	-	-
- Аке / сіро по каті	-	-
- Мінай	-	-

	Іппон-Сьобу	Іппон Хан-Сьобу
8) Хансоку:	1 – Кейкоку	1) Кейкоку
	2 – Хансоку-Чуй	2) Хансоку-Чуй
	3 – Хансоку	3) Хансоку-Сой-Чуй
		4) Хансоку
Дзьогай:	1 – Дзьогай	1) Дзьогай
	2 – Дзьогай Кейкоку	2) Кейкоку
	3 – ДзьогайЧуй	3) Чуй
	4 – Дзьогай Хансоку	4) Сай-Чуй
		5) Хансоку
Мубобі:	1 – Мубобі Кейкоку	1) Мубобі-Кейкоку

2 – Мубобі-Чуй	2) Мубобі-Чуй
3 – Мубобі-Хансоку	3) Мубобі-Сой-Чуй
	4) Мубобі-Хансоку

Кансе - арбітр голос

Рефері та арбітр можуть мінятись.

Сусін – рефері на площадці.

Фокусін – 1 голос

Секретар – веде змагання.

Підпис протоколу, час на секундомірі скидається після поєдинку.

Головний секретар не має впливу на суддів.

Команди: спочатку рівень - джодан, потім удар – гері.

Сай-шай – додатковий бій.

Іппон – стабільна стійка, правильна траєкторія та форма удару, швидкість та потужність, залікова зона. По ski тулуб залікова зона. Лицьова частина голови – без контакту. Бокова частина голови – дозований контакт. Підсічки - ⅓ гомілки. Чітко ударною частиною. Психологічний настрой, Кіше, заншін. Відсутня реакція суперника. Відсутня рівновага. Підсічки, кидок.

Вадзарі – якщо один пункт не виконується.

Дзьогай – I –дз. II –дз. кейк./вадз., III-дз.

Мубобі – всі порушення спортсмена проти себе. I- М, II – М.К./в. III – МЧ./в., IV- М. Сай-Чуй, V М.Хансоку

Хансоку – всі грубі порушення. I – Х.К. II – Х.Ч./в., III – Х/Со-Чуй.

АНОТАЦІЯ

Історія розвитку карате: **лекція** з дисципліни Теорія і методика обраного виду спорту – Спортивно-педагогічне вдосконалення. Спеціальність 017 Фізична культура і спорт, спеціалізація «Карате», рівень вищої освіти «бакалавр» (для студентів 1 курсу факультетів Фізичної культури і спорту та Педагогічної освіти), кафедра Фехтування, боксу та національних одноборств, Богдан І. О. 2018. Basics rules kumite of karate. Lecture on discipline «Theory and methodics of the chosen sport - Sports and pedagogical improvement (karate)». Bohdan Ihor.